

Een groen programma: Op naar de gemeenteraadsverkiezingen...2014!

Op 19 maart 2014 worden de gemeenteraadsverkiezingen gehouden. De Natuur en Milieufederatie Groningen denkt graag met u mee bij het maken van de juiste keuzes voor natuur, milieu en landschap. Gemeenten krijgen steeds meer taken en verantwoordelijkheden. Ook over natuur en landschap. Een mooie kans én een mooie uitdaging om hiervoor stevige ambities op te nemen in uw verkiezingsprogramma.

'Het is crisis'. 'We moeten bezuinigen'. Deze uitspraken heeft u de afgelopen tijd meer dan eens gehoord. Als gemeente krijgt u steeds meer taken, maar natuur en milieu zijn de basis van de economie en een goed leven. Daarom is duurzaamheid een belangrijke peiler onder het gemeentebestuur. Investeren in duurzaamheid betaalt zich terug. Het is niet meer dan redelijk om juist in tijden van crisis en bezuinigingen tenminste 15% van de begroting aan het verduurzamen van de gemeente te besteden. Stevig investeren in duurzaamheid is goed voor de lokale werkgelegenheid en een houdbare en vitale economie, en uiteraard ook voor de leefbaarheid, de sociale cohesie, de gezondheid en de portemonnee van bewoners.

Gelukkig zien steeds meer gemeenten dat in plaats van kwantiteit, kwaliteit voorop moet staan. Duurzaamheid is een integraal onderdeel van plannen en projecten. Opstellers van een verkiezingsprogramma kunnen al bijna niet meer om het woord duurzaamheid heen. Logisch, want aandacht voor duurzaamheid en milieu levert kiezers op. Duurzaamheid vergroot draagvlak, kiezen voor burgerinitiatieven is een keuze voor succes.

In dit document reiken we ideeën aan voor het schrijven van uw verkiezingsprogramma. Op een aantal onderdelen waar u in uw gemeente mee te maken heeft, geven we extra informatie. De informatie mag u wat ons betreft vrij gebruiken in uw programma.

Praktische tips:

1. Landelijk energieakkoord (SER): bespaar 1,5% energie per jaar, produceer in 2023 16% duurzame energie – Toon als gemeente meer ambitie. Stimuleer energiebesparing, maak prestatieafspraken met woningbouwverenigingen en verenigingen van eigenaren. Stimuleer lokale initiatieven voor energieopwekking, biedt ondersteuning aan coöperaties. Goed energiebeleid is ook sociaal: levert kostenbesparing voor mensen met een kleine beurs. Geeft ruimte in bestemmingsplannen voor uitwisseling van warmte tussen bedrijven (stoomleidingen), biomassavergisters, windparken. Geef voorlichting, werk aan draagvlak.
2. Natuur, biodiversiteit - Bescherm de natuur in het buitengebied, zorg voor bloemrijke bermen, ruimte voor vogels (zoals nestkasten voor mussen en (gier)zwaluwen), zoogdieren en insecten (bijenpaleizen). Zie hoe de biodiversiteit in de gemeente hierdoor toeneemt. Bouw en renoveer natuur-inclusief, breng eerst natuur- en landschapswaarden in beeld voordat plannen worden gemaakt.

3. Behoud landschap – Een mooi landschap is de drager van leefbaarheid en toerisme. Besteed aandacht aan de landschappelijke inpassing van nieuwe plannen, stel zo nodig grenzen. Bescherm kleine landschapselementen. Stimuleer samenwerking tussen organisaties en bewoners om het landschap te onderhouden en karakteristieke waarden te beschermen.
4. Gebruik burgers - Burgers hebben vaak slimme ideeën, voelen zich betrokken, zijn bereid de handen uit de mouwen te steken: betrek de bewoners bij de inrichting van hun omgeving. Stimuleer, ondersteun en beloon initiatieven van bewoners. Durf verantwoordelijkheid los te laten en over te dragen aan de bewoners.
5. Milieu: duurzame bedrijvigheid – Stimuleer bedrijven, maak ze enthousiast voor het toepassen van innovatieve duurzame strategieën voor bedrijfsvoering en productontwikkeling, zet goede voorbeelden in de etalage. Stimuleer bedrijven om samen te werken bij hergebruik van warmte en afvalstromen, het sluiten van grondstofkringlopen en vermindering van de milieu-impact. Zie toe op nakoming van de verplichting voor bedrijven uit het Activiteitenbesluit om energiebesparende maatregelen te nemen die je in 5 jaar kunt terugverdienen.
6. Water – Verbeter de kwaliteit van het oppervlaktewater door gescheiden rioolwatersystemen en sanering van riooloverstorten. Staak het gebruik van glyfosaat ('Roundup') in het groenbeheer en op verhardingen. Houd rekening met klimaatverandering. Zorg voor meer waterrijke natuur in en nabij de bebouwde kom. Creëer in de stedelijke, versteende omgeving plekken waar bij hevige regen het water in de grond kan infiltreren, dat helpt tegen wateroverlast en verdroging. Stimuleer hergebruik van (regen)water in bedrijf en huishouden.
7. Voedsel, gezondheid - Duurzaam eten is belangrijk: kijk waar in de gemeente meer aandacht voor duurzaam voedsel kan komen, in kantines/restaurants, via groente- en fruitteelt in gemeentelijk groen, via stimuleren van particuliere groentetuinen, via duurzame en biologische streekmarkten, een beleid voor overtollig voedsel via voedselbanken. Stimuleer beweging, denk aan wandel en fietsroutes, andere milieuvriendelijke buitensporten.
8. Ruimte, leegstand, krimp - Zorg dat bestaande bedrijventerreinen en woonwijken aantrekkelijk blijven: goed onderhoud, meer openbaar groen. Gebruik (tijdelijk) braakliggende terreinen voor bijvoorbeeld tijdelijke natuur en zonnepanelen. Of denk aan moestuinen, plukboomgaarden, stadslandbouw. Bied maatwerk bij de herbestemming van erfgoed.
9. Samenhang - Verbindt Ruimtelijke Ordening met Verkeer en Vervoer, Economische zaken, beheer en duurzaamheid. Dan is duurzaamheid geen plus maar direct in plannen meegenomen.
10. Geef als gemeente het goede voorbeeld – Bespaar als gemeente energie (bij voorbeeld met slimme straatverlichting). Wek energie op, gebruik gemeentegebouwen voor het plaatsen van zonnepanelen. Koop altijd duurzaam in, niet alleen Max Havelaar koffie en FSC papier. Leg vlinderbermen aan. Laat zien dat het kan.